

Ehdotus	A 2023/PRE
Tekijä	Färsaarten valtuuskunnan jäsenet Johan Dahl, Høgni Hoydal
Käsittelijä	Puheenjohtajisto

Valtuuskunnan ehdotus Pohjois-Atlantin valmiuden ja huoltovarmuuden vahvistamisesta – yhteispohjoismaisesta vastuusta (A 2023/PRE)

Färsaarten valtuuskunnan jäsenet ehdottavat, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että laaditaan Haga-yhteistyöhön pohjautuva Pohjoismaiden yhteinen valmius- ja huoltovarmuussuunnitelma, jossa otetaan huomioon Pohjolan ainutlaatuiset maantieteelliset ja logistiset olosuhteet.

että edistetään Pohjois-Atlantin toimitusketjujen ja strategisten varastojen turvaamista elintarvikkeiden, lääkkeiden ja polttoaineiden sekä energian saatavuuden varmistamiseksi aina, myös kriisiaikoina.

että edistetään energihuollon turvaamista sekä perinteisten energianlähteiden osalta että investoimalla vihreään ja paikalliseen energiantuotantoon, joka vahvistaa itsenäisyyttä ja resilienssiä.

että vahvistetaan liikenne- ja logistiikkayhteistyötä, jotta meri- ja ilmayhteydet pystytään pitämään yllä myös kriisiaikoina.

että laajennetaan Pohjoismaiden yhteistä koordinoitua, jossa viranomaiset, elinkeinoelämä ja avaintoimijat työskentelevät solidaarisesti yhdessä koko Pohjolan eduksi.

että koordinoidaan yhteisiä investointeja siviiliturvallisuuden osana entistä suurempia puolustusinvestointeja, mukaan lukien kyberturvallisuus ja hybridiuhkien vastaiset toimet.

Taustaa

Yhä arvaamattomammassa maailmassa kenelläkään ei ole varaa jäädä yksin. Kansainvälisen kiinnostuksen lisääntyessä Pohjolaa kohtaan geopolitiittisesti tärkeänä alueena on tärkeämpää kuin koskaan ennen, että Pohjoismaat – myös maantieteellisesti eristäytyneet Pohjolan osat – toimivat yhdessä.

Färsaaret ja Grönlanti ovat erottamaton osa pohjoismaista yhteisöä ja perhettä. Maiden strategisen sijainnin ansiosta keskellä Pohjois-Atlanttia ne ovat tärkeä osa yhteispohjoismaista liittoumaa, mutta juuri sijainti tekee niistä toisaalta myös haavoittuvia. Maantieteellisen eristyneisyyden takia maat ovat riippuvaisia elintarvikkeiden, lääkkeiden, energian ja muiden kriittisten tuotteiden vakaista toimitusketjuista.

Färsaaret ja Grönlanti ovat osittain omavaraisia kalan, lihan ja meijerituotteiden osalta, mutta riippuvaisia useista välttämättömistä tavaroista ja palveluista, joita maat joutuvat ostamaan ja tuomaan muista maista, etenkin Pohjoismaista. Näiden huoltoketjujen ylläpito on erityisen tärkeää kriisien sattuessa, olivatpa kyseessä sitten pandemiat, luonnonkatastrofit, kyberhyökkäykset tai geopoliittiset jännitteet.

Muut Pohjoismaat (Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi ja Tanska) ovat ottaneet merkittäviä askelia Haga-yhteistyön myötä, jonka puitteissa tehdään tiivistä valmius- ja tiedonvaihtoyhteistyötä ja järjestetään yhteisiä harjoituksia. Tämä yhteistyö vahvistaa resilienssiä ja nopeuttaa reaktioaikaa kriisitilanteissa. Färsaaret ja Grönlanti eivät ole mukana tässä yhteistyössä, minkä vuoksi ne ovat erityisen haavoittuvassa asemassa hätä- ja kriisitilanteissa.

Yksi tärkeä osa Pohjoismaiden neuvoston kansainvälistä strategiaa on se, että Pohjolan tulee vuoteen 2030 mennessä olla maailman integroitunein alue, jolla on valmius toimia ja reagoida yhdessä kansainvälisiin haasteisiin. Juuri tämän takia on korkea aika, että koko Pohjola, mukaan lukien Färsaaret ja Grönlanti, sisällytetään Pohjoismaiden valmius- ja huoltovarmuusyhteistyöhön.

Kuten sekä Stoltenbergin raportissa vuodelta 2013 että Bjarnasonin raportissa vuodelta 2020 korostettiin ja suositeltiin useaan otteeseen Pohjoismaiden neuvostolle ja Pohjoismaiden ministerineuvostolle, että siviili- ja yhteiskuntaturvallisuus ovat muodostaneet merkittävän pohjan Pohjoismaiden puolustukselle, turvallisuudelle ja valmiudelle. Useimmat Pohjoismaat ovat hyväksyneet ja julkistaneet suuria puolustusinvestointeja tulevana vuosina. Sen vuoksi on perusteltua yhdistää investoinnit järjestelmällisesti siviiliturvallisuuteen ja tarkastella puolustusta, turvallisuutta ja varautumista kokonaisvaltaisesti ja laaja-alaisesti.

Tórshavnissa 2. syyskuuta 2025

Johan Dahl (M)

Hågni Hoydal (T)